

Asumisen turvallisuus

26.2.2025 Kaarina -talo

Maura Tiuraniemi
hanketyöntekijä, sosionomi, asumisneuvoja,
isännöitsijä IAT, hallituksen pj

IKÄ- JA MUISTI-
YSTÄVÄLLINEN
TALOYHTIÖ

KIINTEISTÖ
LIITTO

Turvallinen taloyhtiö ja asuinalue

- Taustaa ja tilastoja
- Iäkkäiden asumisen haasteet
- Kodin turvallisuus
- Mitä jos kotona ei pärjää?
- Taloyhtiön turvallisuus
- Asuinalueen turvallisuus

26.2.2025 Maura Tiuraniemi

IKÄ- JA
MUISTI-
YSTÄVÄLLINEN
TALOYHTIÖ

Taustaa ja tilastoja

Tavallinen yli 75 vuotias (11%)

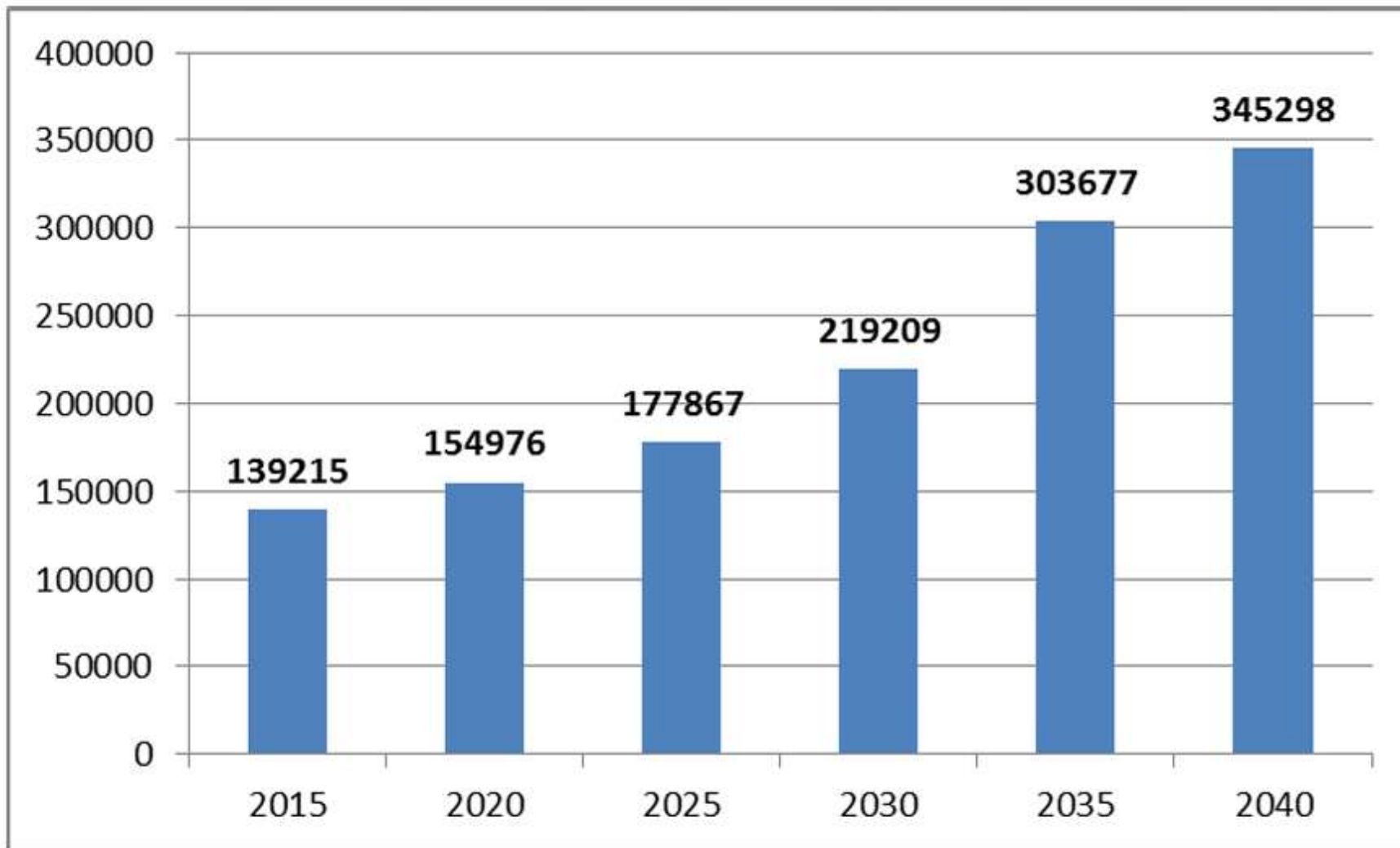
- Asuu omassa kodissa (90% yli 75 v.)
- Omistusasunnossa (70% yli 75 v.)
- Asuu yksin (46 % suomalaisista)
- Kerrostalossa (43% ikäihmisistä)
- Ilman hissiä (55% kerrostaloista)
- 1960-1990 l rakennetussa talossa (yleistä)
- Muistisairaus (150 000 ihmistä)
- Liikkumisvaikeuksia (30-50 % yli 75 v.)

Suomi ikääntyy vauhdilla

[ARA Henkilöasiakkaat](#)

85+ ikäisten määrä 2015-2040: +148%

www.kiinteistoliitto.fi/ikajamuisti

- Rahoittajana [Kiinteistöliiton jäsenyhdistykset](#) ja [Ympäristöministeriö](#)
- Materiaalin tuottaminen ja levittäminen
 - Hankkeen lopussa painettu opas
- Pilottikokeilut n. 30 taloyhtiössä
- Koulutuskiertue n. 20 kaupungissa
- Oppilaitosyhteistyö Turun AMK
- Neuvontapuhelin
 - jäsentaloyhtiöiden edustajille
- Kyselyt ja raportit

**IKÄ- JA
MUISTI-
YSTÄVÄLLINEN
TALOYHTIÖ**

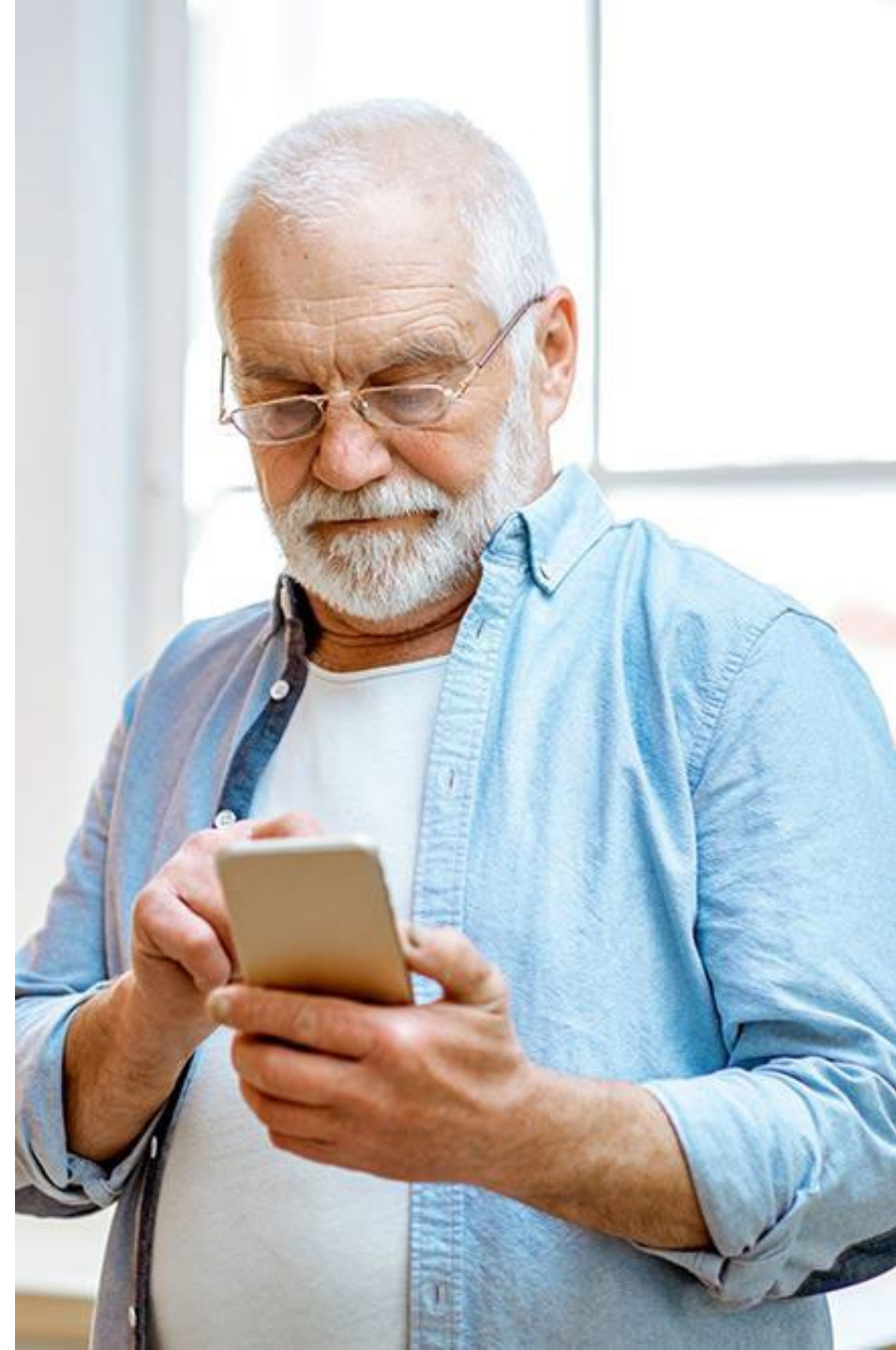
2024-2025

**Turvallisuus, muistiystävällisyys,
esteettömyys ja yhteisöllisyys**

Kysely taloyhtiöille

3000 vastausta, 2988 kirjallista vastausta

- **56 %** taloyhtiössä haasteita asukkaan heikentyneen toimintakyvyn takia
- **46 %** tehnyt esteettömyysparannuksia
- **5 %** tehty **esteettömyyskartoitus**
- **15 %** tehty **turvallisuuskävely**
- **6 %** asennettu turvalaitteita asuntoihin
- **60 %** naapuriapua
- **26 %** yhteisiä tiloja
- **30 %** on yhteistä toimintaa

Asukkaiden toivomia turvallisuusparannuksia

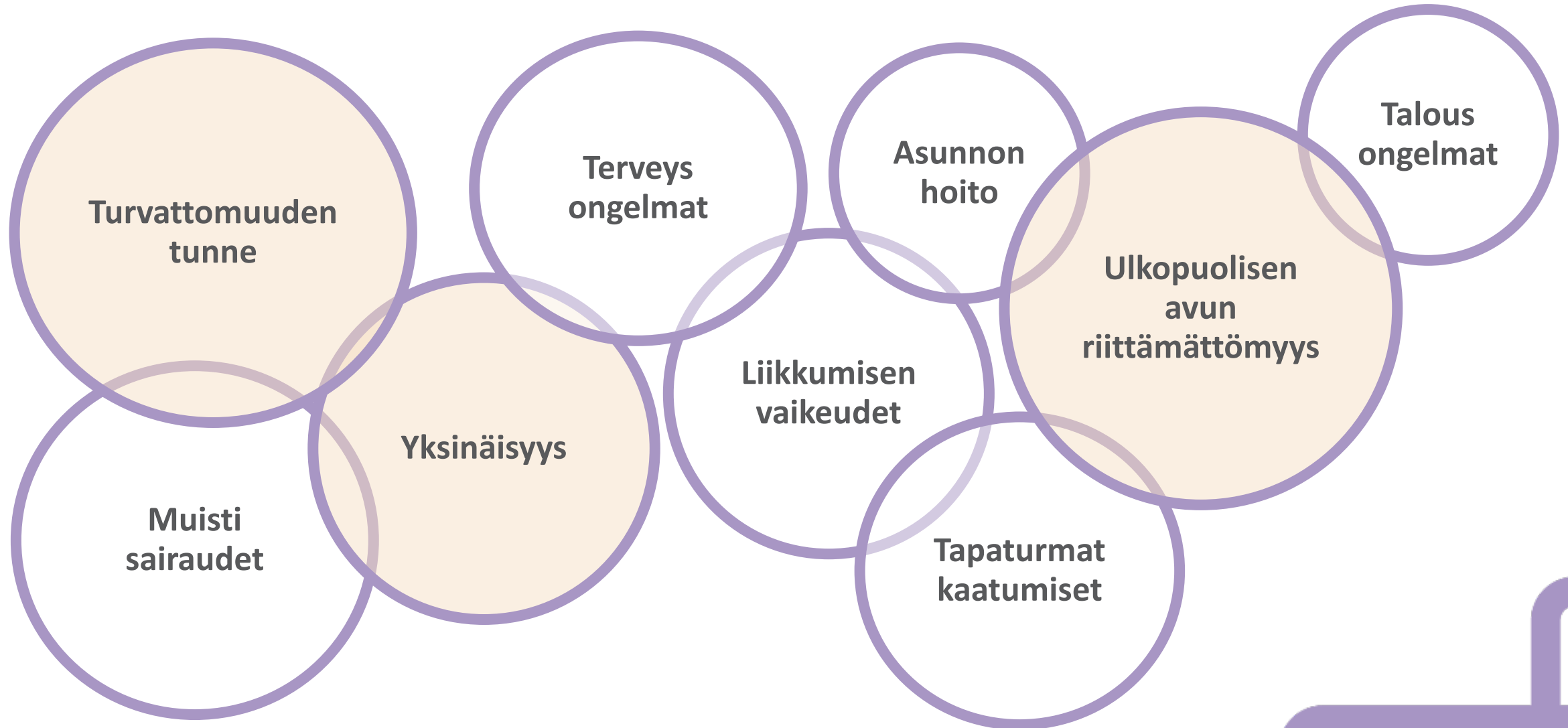
- **Oven avauksen helpottaminen**
- **Liukkauden torjunta**
- **Infoja, koulutuksia, ohjeita**
- Leveämmät kulkuväylät
- Pelastusteiden pitäminen avoimina ja merkittyinä
- Hissien esteettömyyden parantaminen
- Apuvälineiden säilyttämistiloja
- Yhteisten tilojen siisteys
- Levähdyspaikat
- Matalampi askellus lauteille saunassa
- Palovaroittimien ja sammuttimien lisääminen ja huolto
- Säännöllinen tiedottaminen turvallisuusasioista
- Yhteydenpito ja yhteisöllisyyden lisääminen naapureiden kesken

Läkkäiden asumisen haasteet

lääkäiden asumisen haasteita

Tyypillisimmät riskit asunnossa

- Liikaa tavaraa
- Kaventuneet kulkuväylät
- Liedellä tavaraa
- Rikkinäiset akut/sähkölaitteet
- Varomaton tulen käsittely (esim. kynttilät)
- Lemmikkien aiheuttamat vahingot
- Saunassa tavaraa
- Ei palovaroitinta

VTKL

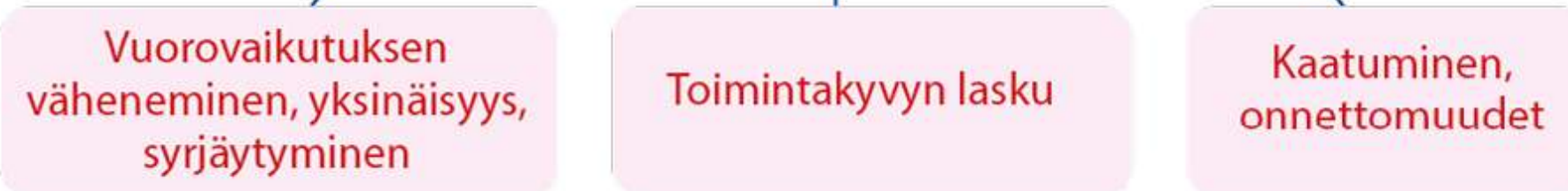
Yleisiä ongelmia taloyhtiöissä

- Piha-alue
- Saavutettavuus eli pääsy taloon, hissittömyys
- Esteettömyys yleisissä tiloissa, yhteiskäyttötiloissa
- Ovien ja oviympäristöjen helppokäyttöisyys
- Turvallisuus yleisesti
- Talvikunnossapito
- Säilytystilat apuvälineille
- Asuntojen ikäystävällisyys
- Asenteet

PELON SYYT

Varautuminen ja vaikutusten lievittämisen keinoja

PELON SEURAUKSET

Turvallisesti kotona

Kartoita ja ennakoi

Vastaako asunto ja asuinalue tarpeita vielä 5-15 vuoden päästä?

- [Vanheneminen.fi](https://vanheneminen.fi)
[asumissuunnitelma ja testi](#)
- [SPEK Kodin turvallisuuden tarkistuslista](#)
- [Kotitapaturma.fi](https://kotitapaturma.fi) turvallisuustesti
- [Punainen risti Kaatumisten ehkäisy](#)
- [Testaa oman taloutesi tila](#)
- [Edunvalvontavaltuutus ja hoitotahto](#)

Turvallinen koti

- Esteettömät kulkuväylät
- Hätäpoistumistiet kunnossa
- Tukea huonekaluista / tukikahvat
- Sähkölaitteiden turvallisuus (akut, jatkojohdot)
- Liiketunnistin valot
- Tavarat sopivalla korkeudella
- Esineillä vakipaikat
- Värikontrastit sisustuksessa
- Tunnistettava ulko-ovi

Esteettömyyskorjaukset

- Esteettömän asumisen tarkistuslista
- VTKL korjausneuvonta
- Kynnykset, oviaukot
- Keittiön ja pesutilojen turvallisuuden parantaminen
- Ara 50-70 % omaan asuntoon
- Hyvinvointialue

Osakkaan esteettömyyskorjaukset taloyhtiön yhteisiin tiloihin

2023 as oy lain uudistus

- Osakkaalla on oikeus tehdä esteettömyyttä parantavia muutoksia myös taloyhtiön yhteisiin tiloihin omalla kustannuksellaan.
- Esim. porrashissi, sähköinen oven avaus, luiska tai valaistuksen parantaminen
- Osakas vastaa käyttökuluista, huollosta ja kunnossapidosta sekä tarpeettomaksi käyneen muutoksen poistamisesta

Huomioitavaa ennen osakkaan esteettömyyskorjauksen toteuttamista

- Onko taloyhtiölle tehty muutostyöilmoitus?
- Onko muutostyölupa käsitelty yhtiökokouksessa, jos se vaikuttaa muiden asumiseen?
- Onko muutostyöstä tehty sopimus taloyhtiön ja osakkaan välille?
- Onko muutostyö vastuineen kirjattu isännöitsijätodistukseen?
- Tarvitaanko hankkeeseen rakennuslupa?
- Pitääkö työn seurauksena taloyhtiön pelastussuunnitelmaa päivittää?
- Jos osakas on hakenut taloudellista tukea, onko hän saanut aloitusluvan tai rahoituspäätöksen?

Taloudellinen turvallisuus

- Pyri jäämään eläkkeelle velattomana, Säästä
- Tiedä tulosi ja menosi, Suunnittele rahankäyttöäsi
- Onko asunto kohtuuhintainen?
- Selvitä mahdollisuudet tukiin
- Toimi ajoissa, esim. Vuokra tai vastikevelka, maksusuunnitelmat
- Varo huijauksia
- Älä velkaannu toista auttamalla
- Tiedä mistä saat apua

Takuusäätiö

Talousneuvola

Asumisneuvonta

Varha - Ikääntyneiden
palvelut

Ikäteknologiasta turvallisuuden tunnetta

Ikäteknologiatuotteita. Kuva: Kristina Forsberg.

Välineitä, laitteita ja teknologisia ratkaisuja, jotka tukevat ikääntyneiden henkilöiden liikkumista, päivittäisiä toimintoja, turvallisuutta ja itsenäistä elämää

[Valli.fi Ikäteknologia](#)

- Mm. liesivahti, ajastimet, hälyttimet, muistuttimet, paikantimet

[Apuvälineet – Vahvike](#)

- Mm. liukuesteet, tartuntapihdit, suurennuslasit, rollaattorit

Liesiturvallisuuslaitteet

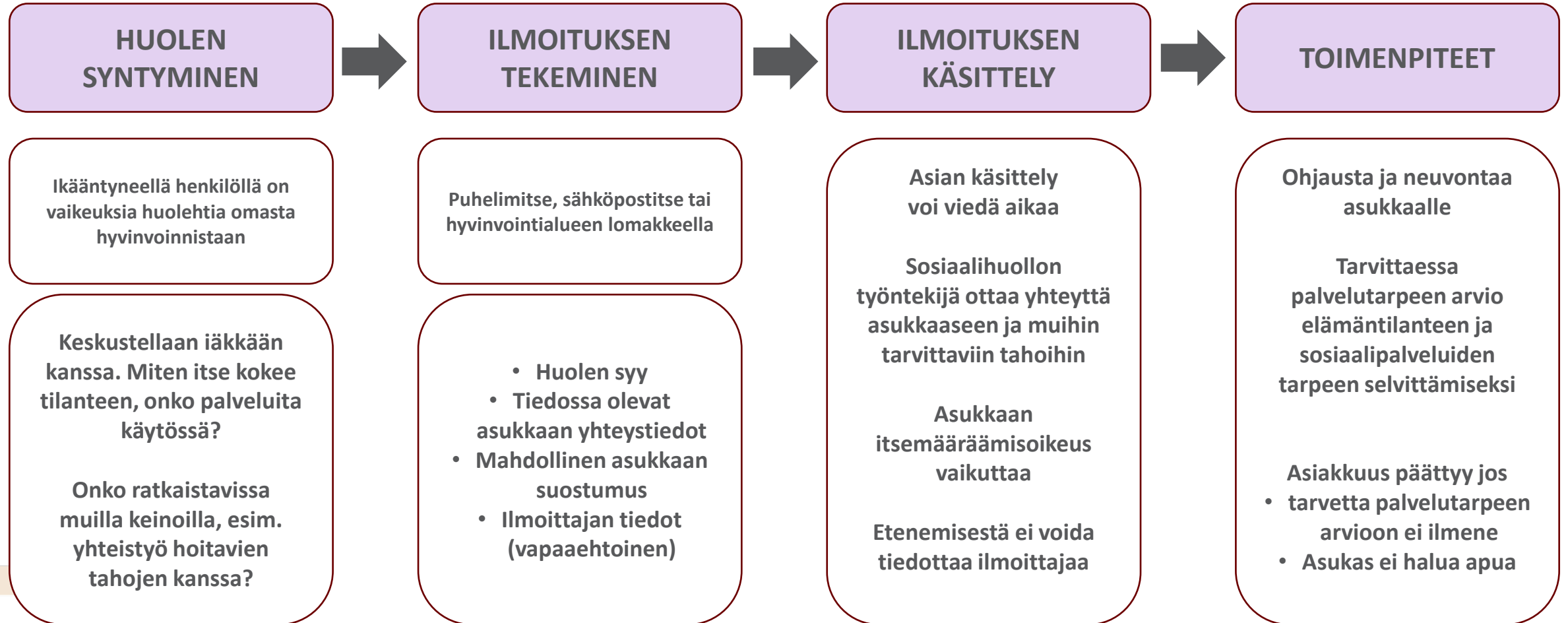
- Liesihälytín: **Hälyttää**, kun lieden lämpötila nousee äkillisesti. Asennetaan olemassa olevan lieden päälle n. 15-90 €.
- Liesivahti: **Sammuttaa** lieden, jos lämpötila nousee äkillisesti. Asennetaan olemassa olevaan lieteen n. 300-520 €.
- Turvaliesi: Ajastimella varustettu liesi, johon on valittava teho ja lämmitysaika, jotta levyn saa lämpenemään. Ajastin ei vaikuta uunin käyttöön n. 500–600 €.
- Ulkoinen virtakytkin tai ajastin: Olemassa olevaan lieteen lisättävä ulkoinen virtakytkin tai ajastin, joka estää lieden kytkeytymisen päälle vahingossa ja ajastaa lieden sammumaan valitun ajan kuluttua n. 100–300 €.

Tukea kotona pärväämiseen

Huoli-ilmoitus

HUOM! Akuutti tilanne Soita 112 tai alueesi sosiaalipäivystyksen numeroon.

[Ilmoitus/yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi \(huoli-ilmoitus\) | Varha](#)

- Sosiaalihuoltolaki
- Vammaispalvelulaki
- Vanhuspalvelulaki
- Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista
- Laki omaishoidon tuesta
- Perhehoitolaki

Kotona asumisen tueksi

- Ikäihmisten sote-järjestöjen kanssa tehtävä yhteistyö
 - esim [Löytävä vanhustyö - Fingerroosin säätiö](#)
- Hyvinvointialueen iäkkäiden palvelut
 - Siivouspalvelu
 - Ateriapalvelu
 - Asunnon muutostyöt
 - Turva-auttamispalvelu
 - Kotihoito
 - Omaishoidon tuki
- **Tarvitaanko muutto** -> Senioritalot, yhteisöllinen asuminen, ympärivuorokautinen palveluasuminen

Turvallinen taloyhtiö

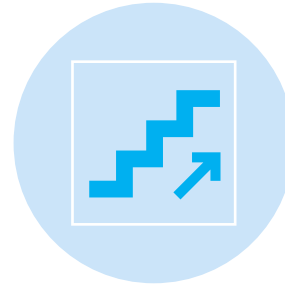
Ikä- ja muistiystävällinen taloyhtiö

ASUKKAIDEN KUULEMINEN, ENNAKOINTI, YHTEISTYÖ

Panostaa yhteisöllisyyteen

= Välittämistä muista ja ympäristöstä, yhteenkuulumista, osallistumista

Huolehtii esteettömyydestä

= Ympäristön ja tiedon helppokäyttöisyyttä, vaikka liikkumisessa, näössä, kuulossa, ymmärryksessä tai kommunikoinnissa olisi haasteita.

Huomioi muistisairaat

= Tietoa ja ymmärrystä muistisairauksista, tunnistettava, hahmotettava ympäristö

On turvallinen

= Suunnitelmallisuus, huolto, paloturvallisuus, Turvallisuuden tunne

Taloyhtiön turvallisuuden parantaminen

- Tiedottaminen, esim. turvallisuusohjeet paperilla kotiin
- [Pelastussuunnitelma](#) ajan tasalla
- Turvallisuusvastaava
- Infot, koulutukset, ohjeet
- Turvallisuuskävely tai kysely
- [Asuinympäristön turvallisuuden tarkistuslista](#)
- Opasteet, tunnistettavuus
- Asenteet

Taloyhtiön esteettömyyskorjaukset

- [Esteettömyyden itsearviointi](#)
- [ESKEH- opas](#)
- Luiskat
- Jälkiasennushissit
- Automaattiovet
- Valaistuksen tehostaminen
- Ara max 35 %
- Kaupungit 5-20 %

Selkeä saavutettava viestintä

TOIMINTAOHJEET HÄTÄTILANTEISSA osoitteessa

**PELASTA ENSIN ITSESI,
jotta voit auttaa muita.**

Yleinen hätänumero 112

1. Tapahtumapaikka?
- tarkka osoite ja kunta
2. Mitä on tapahtunut?

Poistuminen hätätilanteessa

1. Jos huoneistossasi palaa, poistu nopeasti. Sulje kaikki ovet perässäsi. Mikäli palo on muualla, todennäköisesti turvallisin paikka on oma huoneistosi.
2. Kaikista merkityistä varapoistumisteistä pääsee poistumaan ilman avainta. Siirry kokoontumispaikalle, jos se on turvallista.
3. Hissin käyttö on kielletty kaikissa hätätilanteissa.

Tämän rakennuksen kokoontumispaikka on:

Pelastustie

Älä estä ihmishengen pelastamista!
Pidä pelastustiet vapaana.

Tulipalon sattuessa

Älä hengitä savua! Savu tappaaa!

1. Kuullessasi palovaroittimen äänen tai jos havaitset savua, toimi välittömästi.
2. Pelasta itsesi ja vaarassa olevat.
3. **Soita 112.**
4. Varoita muita.
5. Sammuta, jos se on turvallista.
6. Mene ulos, jos se on turvallista tai jos et voi poistua, sulje ovet ja ikkunat.
7. Rajoita paloa sulkemalla ovet.
8. Opasta palokunta paikalle.

Jos portaikossa on savua, sulje ovi ja soita 112.

Yleinen vaaramerkki

Ilmoita muille rappukäytävässä asuville, mikäli kuulet yleisen vaaramerkin. Viranomaiset varoittavat yleisellä vaaramerkillä väestöä kaasu-, säteily- tai muusta vaarasta.

- **Siirry** tai pysy sisätiloissa, vältä kellarikerrosta. Älä mene väestönsuojaan, elleivät viranomaiset käske.
- **Sulje** ovet ja ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointilaitteet.
- **Avaa** radio ja odota rauhallisesti ohjeita.
- **Vältä** puhelimen käyttöä, etteivät linjat tukkeudu.
- **Älä poistu** alueelta ilman viranomaisten kehotusta, ettet joutuisi matkalla vaaraan.

Hätäensiavun ohjeet

Kaikki osaavat auttaa. Uskalla sinäkin!

Soita 112 ja tee tämä:

Turvaa hengitys

Tajuton on aina tukehtumisvaarassa, sillä kieli voi painua kurkkuun ja tukkia hengityksen. Tai tajuton voi tukehtua oksennukseen.

1. Tunnustele poskellasi, hengittääkö?
2. Jos hengittää, käännä kyljelleen ja käännä leuka irti rinnasta. Seuraa hengitystä.
3. Jos ei hengitä, aloita painelu-puhalluselytytys.

Turvaa verenkierto

Tyrehdytä runsas verenvuoto painaen kädellä suoraan haavaan. Valmista sen jälkeen paineside saatavilla olevista tarvikkeista. Irrota kiristävät vaatteet.

Ilmoita vioista tai häiriöistä klo 8–16:

Puh.

Muuna aikana kiireellisissä tilanteissa:

Puh.

Asuintalon turvallisuushenkilöstö:

Puh.

Puh.

Puh.

42 %
vastaajataloyhtiöistä
jakanut ohjeet
hätätilanteessa
asukkaille

SPEK Mallipohjat
turvallisuusohjeille

Palovaroitin

Vuoden 2026 alusta vastuu palovaroittimien hankinnasta ja huollosta siirtyy kiinteistön omistajalle, kuten taloyhtiölle.

Osa taloyhtiöistä voi ottaa vastuun itselleen jo aikaisemmin.

Asukkaan vastuulle jää palovaroittimen toiminnan testaaminen (1 krt / kk) ja vikatilanteista ilmoittaminen.

Jokaisen asunnon jokaisessa kerroksessa on oltava vähintään yksi toimiva palovaroitin, ja palovaroittimia on oltava vähintään yksi jokaista alkavaa 60 neliömetriä kohti.

Varautuminen häiriötilanteisiin

- Pitkät sähkö- ja vesikatkot
- Häiriöt internetissä tai pankkipalveluissa
- Myrsky tai maastopalo
- Pandemia tai sotilaallinen konflikti

Asukkaan varautuminen

- Kotivara: vettä, radio, taskulamppu, kuivamuonaa, käteistä rahaa
- Mieti ennakkoon mistä tukea tai miten voisit auttaa muita

Taloyhtiössä:

[Häiriö- ja kriisitilanteisiin varautuminen - Suomi.fi](https://www.suomi.fi/hairio-ja-kriisitilanteisiin-varautuminen)

Pelit

Liikunta

Luovuus

Tapahtumat

Retket

Infot

Yhteisöllisyyden edistäminen

- Hyvät naapuruussuhteet
- Aktiiviset asukkaat, työryhmät
- Asukkaiden kuuleminen
- Yhteiset tilat
- Yhteinen toiminta
- Osallistuminen helpoksi
- Viestintä
- Pelisäännöt

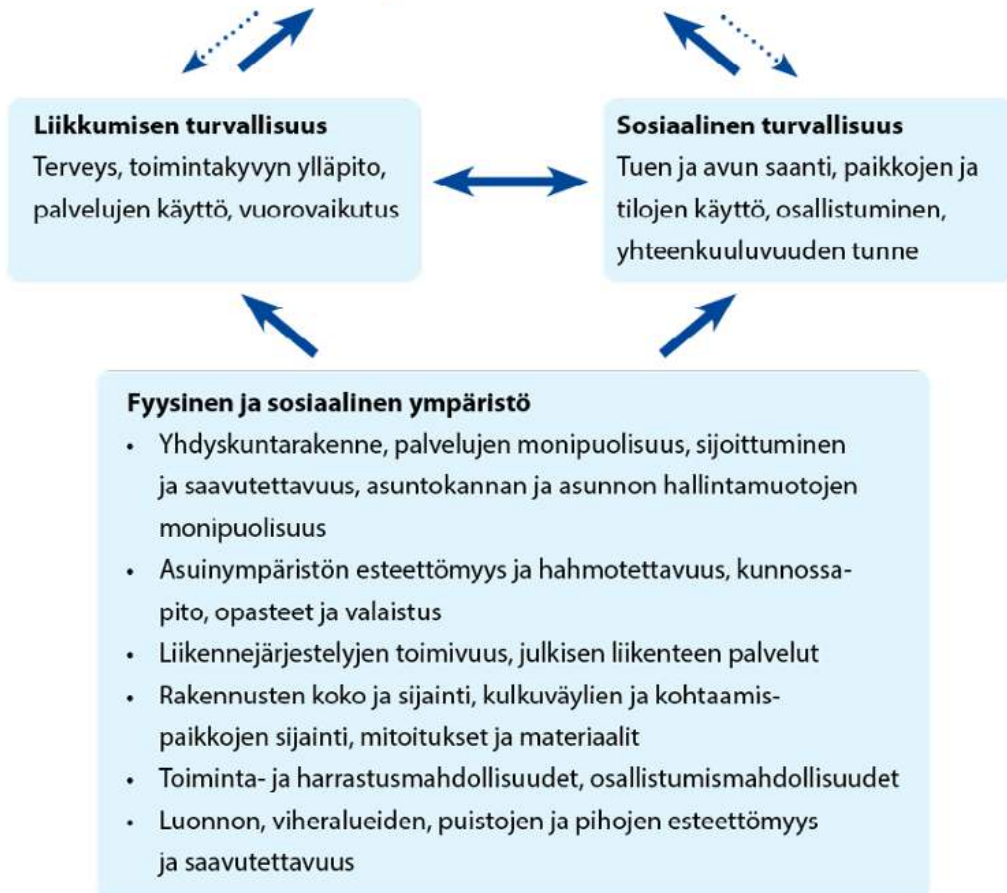
Turvallinen asuinalue

Turvallinen asuinalue

Lähde: Ikäinstituutin opas

Turvallisuus ja turvallisuuden tunne

[Kadut ja liikenne - Anna palautetta - Turun palautepalvelu](#)

Liikkuminen, ulkoilu, harrastukset ja arjen asiointi sujuvat

- Saavutettavat palvelut
- Toimivat liikennejärjestelyt
- Valaistus, kulkuväylät, opasteet
- kunnossapito
- Luonto, viheralueet
- Kohtaamispaikat
- Yhteisöllisyys
- Avunsaanti

Kiitos

Maura Tiuraniemi

Hanketyöntekijä

Puh. 02 7249 203

Maura.tiuraniemi@kiinteistoliitto.fi

<http://www.kiinteistoliitto.fi/ikajamuisti>

Case 1

lökäs yksinasuva naapuri on alkanut huutamaan asunnossaan öisin. Päivisin häntä ei näy. Mitä teet?

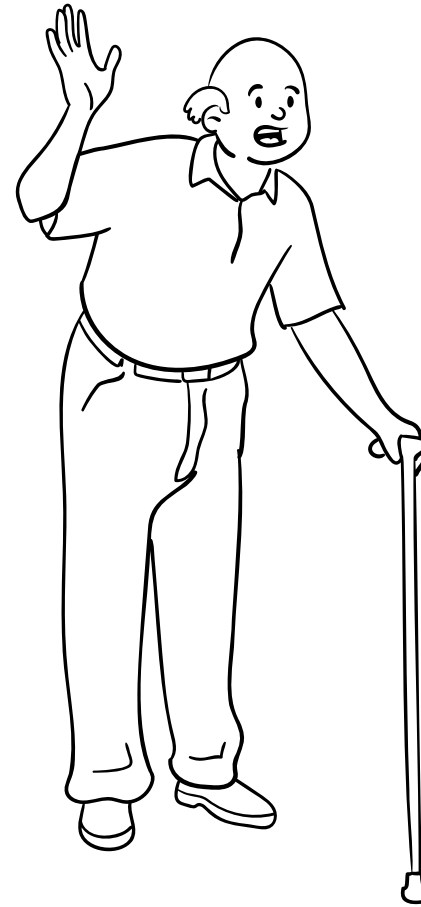
Käy juttelemassa. Kerro huolesta ja kysy voitteko soittaa esim. omaiselle. Huoli-ilmoitus, normaali häiriö ilmoitus isännöitsijälle.

Case 2

**läkäs asukas kertoo ettei
hänellä ole ruokaa eikä rahaa
lääkkeisiin.
Mitä teet?**

Asukas tarvitsee kiireellistä
apua. Soittakaa
sosiaalipäivystykseen.

Case 3

läkistä naapurina ei ole näkynyt vähän aikaan ja käyt soittamassa ovikelloa. Hän huutaa sisältä että on kaatunut eikä pääse itse ylös. Mitä teet?

Tilaa ambulanssi ja huollosta oven avaus.

